

1. Obiekt

**KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY MARYNARKI WOJENNEJ RP
p.w. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ**

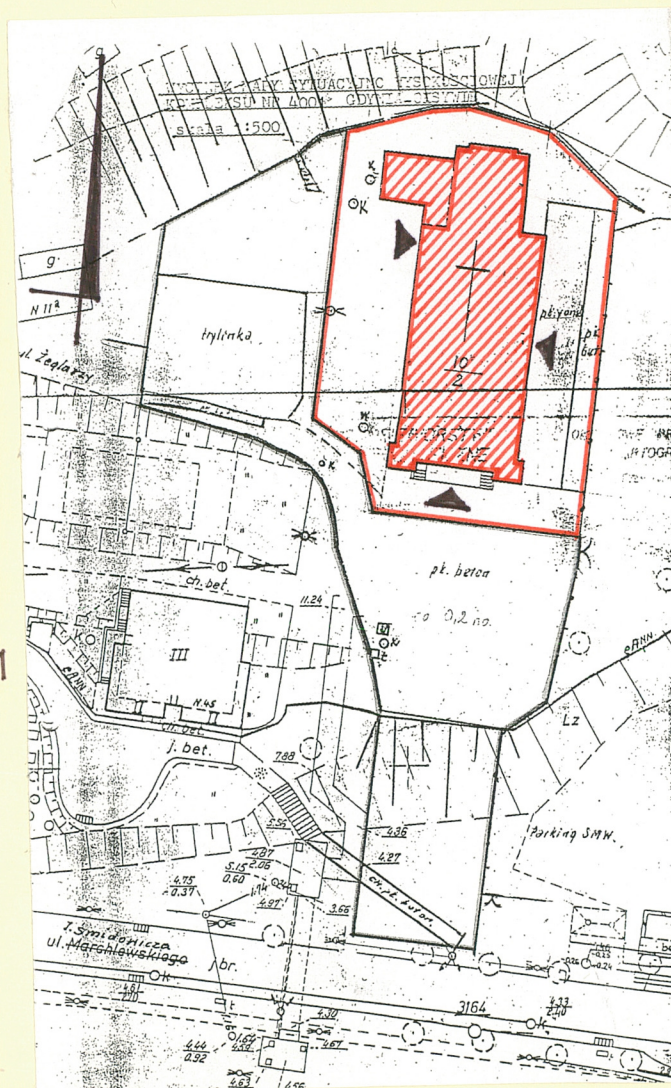
2. Czas powstania

1935-1939 r.

3. Miejscowość

GDYNIA - OKSYWIE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

1

SITUACJA SKALA 1:1000
0 5 10 20 30 40 50 M

ORIENTACJA SKALA 1:25000

4. Adres

**Gdynia-Oksywie
ul. Żeglarzy 9**

dz. nr 42/2 k.m. 126

nr hipoteczny **KW**

5. Przynależność administracyjna

województwo **pomorskie**

gmina **miejska Gdynia**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

**dun. Oxhoved
nirm. Oxihoved**

7. Przynależność administracyjna
przed 1. VI 1975 r.

województwo **gdańskie**
powiat

8. Właściciel i jego adres

**Parafia p.w.
św. Michała Archaniola
ul. Płk Dąbka 1, 81-107 Gdynia**

9. użytkownik i jego adres

**Parafia Garnizonowa MW RP
p.w. MB Częstochowskiej
Gdynia-Oksywie ul. Żeglarzy 9**

10. Rejestr zabytków

A-1964

M. 12. 2018

Nr . data

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Oksywie należy do najstarszych osad na obszarze współczesnego miasta Gdyni. Etymologia nazwy Oksywie posiada korzenie skandynawskie i pochodzi od duńskiego słowa „oxhoved” bądź normańskiego „oxihoved”. Końcówka wyrazu wskazuje jednak na jej pradawne zesławiańszczenie. We wczesnym średniowieczu Oksywie było ważnym ośrodkiem osadniczym – stolicą okręgu grodowego, które stopniowo traciło swoje znaczenie. Pierwsza wzmianka o Oksywiu pochodzi z 1214 r., w którym książę Mściwój I darował całą Kępę Oksywską klasztorowi Norbertanek w Żukowie. W 1346 r. Oksywie otrzymało przywilej lokacyjny na prawie chełmińskim, w którym określono świadczenia czynszowe mieszkańców, uposażenie parafii i sołectwa. Do czasu zaborów i dokonanej przez rząd pruski kasaty klasztorów, Oksywie pozostawało we własności klasztoru Norbertanek żukowskich. Fakt, iż miejscowość ta pozostawała na uboczu, wpłynął na pewną marginalizację Oksywia w strukturze osadniczej. W rezultacie powstający w latach 20-tych XX w. u podnóża Kępy Oksywskiej port- mimo, iż był budowany w większości na terenach należących do Oksywia- funkcjonalnie związany był z Gdynią. Budynek kościoła przy ul. Żeglarzy 9 został wzniesiony w latach 1935-39 z inicjatywy ks. Władysława Miegonia a Jego wolą było oddanie kościoła pod opiekę Matki Boskiej Pani Morza, której figura stała w Oksywiu. Świątynia powstała z dobrowolnych składek ludzi związanych z Marynarką Wojenną. Kościół zaprojektowany został w latach 1934-35 przez prof. Mariana Lalewicza - autora wielu projektów budynków wznoszonych dla Marynarki Wojennej.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA:

Kościół usytuowany jest na wysokiej skarpie po północnej stronie ulicy Śmidowicza i stanowi dominantę górującą w jej płn. pierzei. Na teren działki kościelnej wiodą schody terenowe zbudowane wzdłuż nachylenia skarpy. Od strony północno-zachodniej do budynku kościoła dochodzi ulica Żeglarzy, przy której zlokalizowana jest wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa. Od strony wschodniej znajduje się teren parkingu Stoczni Marynarki Wojennej a sam teren stoczni ciągnie się po przeciwnej stronie ulicy Śmidowicza.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA:

- Fundamenty – ława betonowa,
- Mury - kościół wzniesiony z cegły, elewacje z cegły licowej klinkierowej, wysoki cokół i górna partia ścian bocznych nawy głównej z cegły pełnej tynkowane, filary nawy żelbetowe wylewane na mokro tworzą ramy z elementami konstrukcji stropu, na ścianach frontowych naw bocznych współczesne sgrafitta,
- Strop - żelbetowy krzyżowo zbrojony,
- Dach - płaski monolityczny żelbetowy wylewany na mokro, ocieplony, kryty papą termozgrzewalną,
- Posadzki - w nawie głównej i bocznych płyty gresowe, w prezbiterium płyty marmurowe, pod ławkami gładź cementowa,
- Schody- na chór wylewane betonowe, na dach metalowe,
- Okna - aluminiowe o wielopolowych podziałach, ślémiona i słupki gładkie, w nawie bocznej od strony wschodniej oraz na chórze współczesne witraże, w pozostałych szkło ornamentowe,
- Drzwi - dwu- i jednoskrzydłowe drewniane płycinowe: zewnętrzne pełne, wewnętrzne z naświetlem.

RZUT:

Kościół założony na planie prostokąta, korpus nawowy 10-przęsłowy z rzędami filarów na granicy nawy głównej i bocznych; na osi każdego z przęseł otwór okienny; pierwsze przęsło od południa wypełnione chórem z 3 parami dwuskrzydłowych drzwi do kruchty; po obu stronach chóru aneksy – wejście na chór i pomieszczenie gospodarcze; pomiędzy aneksami 3-osiove wejście główne do kościoła poprzedzone szerokimi schodami; od strony północnej jednoprzestrzenne prezbiterium szerokości nawy głównej; od strony północno-zachodniej do prezbiterium przylega założona na kwadracie zakrystia;

BRYŁA:

Bryła zwarta masywna z wyraźnie dominującym korpusem nawy głównej i symetrycznymi niższymi nawami bocznymi; wszystkie części przekryte niezależnymi częściami płaskiego stropodachu; parterowa bryła zakrystii przekryta dachem stożkowym;

14. Kubatura	15. powierzchnia użytkowa	16 Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
10 899,0 m ³	686,0 m ²	sakralne (kościół katolicki)	sakralne (kościół katolicki)
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
<ul style="list-style-type: none"> – 1982 r. - do 2006 r. sukcesywna wymiana okien, – 1983 r. - wymiana posadzki w prezbiterium i nawach, – 2000 r. - wykonanie sgrafitta na elewacji frontowej, – 2001 r. - montaż witraży, – 2006 r. - naprawa i remont dachu, 		Ogólny stan zachowania dobry	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21 Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

22. Bibliografia

- Urząd Miasta Gdyni - „Przewodnik po zabytkach Oksywia”
Gdynia 2006 r.
- Materiały Parafii Garnizonowej p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej
Gdynia-Oksywie ul. Żeglarzy 9
- „Gdynia Miasto nowoczesne, Miasto zabytkowe” –
Informator o gdyńskich zabytkach, Gdynia 2005 r.

24. Uwagi różne

25. Opracował

Tekst mgr inż. arch. Maciej Sieniawski imie,nazwisko, data, podpis sierpień 2007 r.....

plany, rysunki mgr inż. arch. Maciej Sieniawski imie,nazwisko, data, podpis sierpień 2007 r.....

zdjęcia fotogr. mgr inż. arch. Maciej Sieniawski imie,nazwisko, data, podpis sierpień 2007 r.....

Miejsce przechowywania negatywówPWKZ Gdańsk.....

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

27. Załączniki

1. Miejscowość:	Gdynia - Oksywie	5.. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6.. zawartość wkładki
2. Gmina	ul. Żeglarzy 9	KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY	
3. Powiat		MARYNARKI WOJENNEJ RP	Tekst, rzut i fotografie
4. Województwo	pomorskie	P.W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ	

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu
c.d.

Modernistyczną trójnawową świątynię wzniesioną na planie krzyża łacińskiego konsekrował w dniu 1 lipca 1939 r. biskup polowy WP Józef Gawlina. Wiernym nie było dane długo cieszyć się nową świątynią, która podczas okupacji służyła jako magazyn wojskowy. Po wojnie do początku lat 80-tych w budynku kościoła mieścił się magazyn skór. Po przekazaniu świątyni parafii oksywskiej w 1981 r. otrzymała ona wezwanie Matki Boskiej Częstochowskiej i przeprowadzono w niej częściowy remont. Mimo trwających prac, w grudniu 1982 roku odprawiono pierwsze nabożeństwo, a 9 lutego 1986 r. biskup Marian Przykucki poświęcił tablicę upamiętniającą ks. kmdr. ppor. Władysława Miegonia. W maju 1993 r. erygowana została parafia wojskowa w Gdyni, co sprzyjało integracji miejscowej społeczności. W świątyni znajduje się tablica poświęcona pamięci ks. Władysława Miegonia, kapelana Marynarki Wojennej, który w roku 1998 został beatyfikowany przez papieża Jana Pawła II. Są tu także tablice poświęcone pamięci admirałów: Józefa Unruga i Jerzego Świrskiego. Przy parafii działają dziś Koła Różańcowe i Caritas. Każdego roku w dniu 26 sierpnia w uroczystość Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele odbywa się odpust.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)
c.d.

ELEWACJE

Wszystkie elewacje opracowane w sposób analogiczny- bardzo wysoki cokół tynkowany zatarty na gładko, wyższe partie kościoła z cegły licowej klinkierowej dzielącej wysokie smukłe okna o wielokwaterowych podziałach; pas pod gzymsem wieńczącym wypełniony oknami;

Elewacja południowa frontowa – trójosiowa ze smukłymi prostokątnymi oknami o wielokwaterowych podziałach; między nimi profilowane pilastry z cegły klinkierowej ujęte górami i dołami w tynkowane pola; w partii przyziemia tej samej szerokości co okna trzy pary drzwi głównego wejścia - drewniane płycinowe poprzedzone na całej szerokości nawy schodami wejściowymi; boczne partie nawy z wysokim tynkowanym zatartym na gładko cokołem, zwieńczone rzędem pionowych jednoprzestrzennych okien; środkowe partie wypełnione współczesnym sgraffito- po prawej zegarem słonecznym, po lewej kotwicą jako symbolem Marynarki Wojennej; całość wieńczy prosty gzyms z krzyżem na osi nawy głównej.

Elewacje boczne wschodnia i zachodnia – 10-osiowe opracowane analogicznie: pas przyziemia to wysoki tynkowany cokół z wejściami bocznymi opracowanymi w cegle klinkierowej; górne partie wypełnione wysokimi prostokątnymi oknami dzielonymi pilastrami z cegły klinkierowej; wyższa górna część nawy głównej doświetlona rzędem poziomych okien; od strony wejścia głównego pionowe pasy pełnej tynkowanej ściany z rzędem pionowych okien u góry; do elewacji zachodniej przylega zakrystia kryta dachem stożkowym doświetlona oknami domkniętymi łukiem odcinkowym;

Elewacja północna tylna – z niższą partią prezbiterium założonego na planie prostokąta; ponad nim pas okien w części korpusu doświetlający dodatkowo nawę główną kościoła;

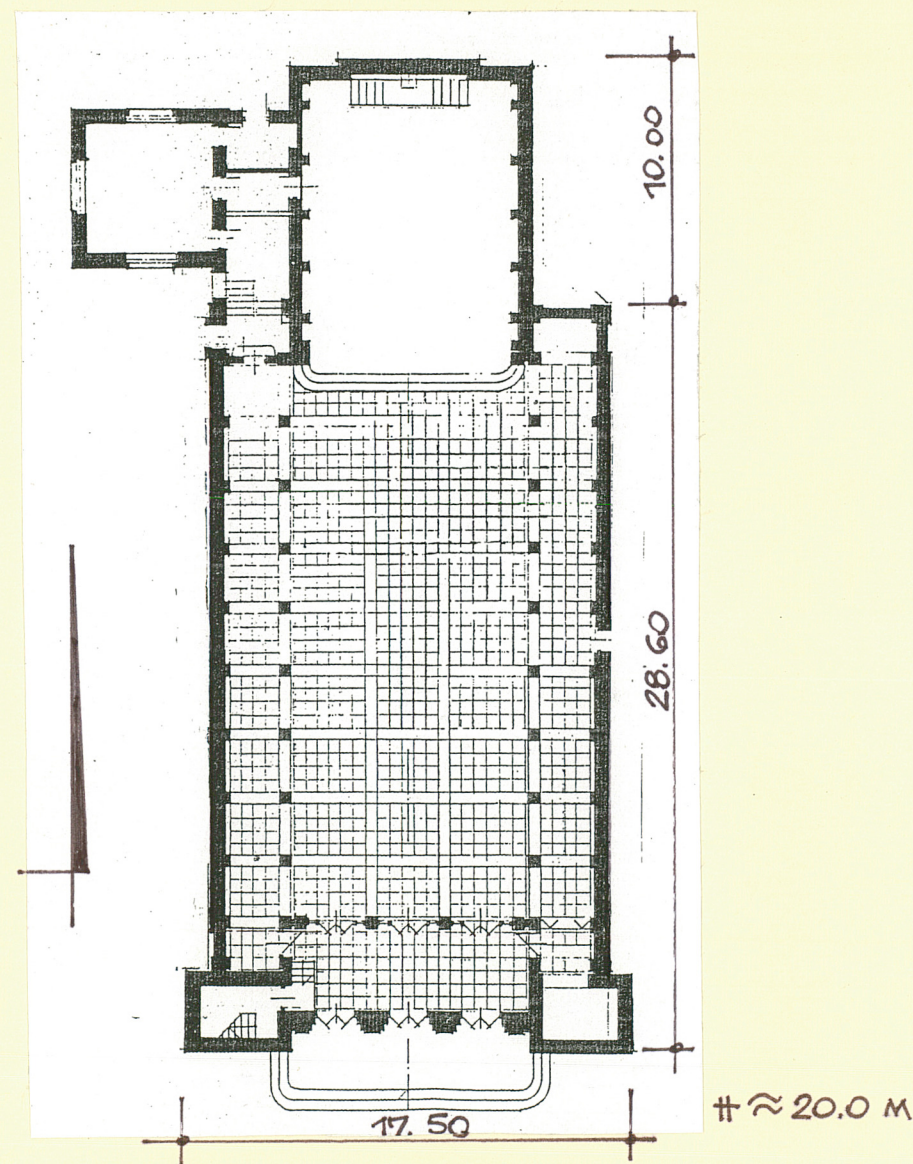
WNĘTRZE

Przestronne bardzo jasne wnętrze doświetlone oknami witrażowymi (nawa wschodnia i chór) autorstwa Jerzego Skąpskiego; w prezbiterium obraz Matki Bożej Częstochowskiej; ołtarze boczne poświęcone Miłosierdziu Bożemu i Błogosławionemu budowniczemu kościoła ks. Władysławowi Miegoniowi; ponadto tablice poświęcone pamięci admirałów: Józefa Unruga i Jerzego Świrskiego a a filarach tablice poświęcone bohaterskim okrętom, które zatoniły w czasie II wojny światowej.

INSTALACJE – odgromowa, elektryczna, wod.-kan.,

SPIS FOTOGRAFII :

1. Elewacja frontowa i schody na skarpie
2. Widok ogólny bryły kościoła
3. Elewacja frontowa
4. Elewacja zachodnia i widok na zakrystię
5. Elewacja wschodnia
6. Widok zakrystii i wejście boczne do kościoła
7. Wejście główne i schody wejściowe
8. Wejście boczne i drzwi elewacji zachodniej
9. Wejście boczne i drzwi elewacji wschodniej
10. Widok zewnętrzny okien elewacji zachodniej
11. Nawa główna i prezbiterium
12. Widok chóru i witraże nad wejściem głównym
13. Wnętrze nawy bocznej zachodniej
14. Strop prezbiterium i nawy głównej
15. Nawa główna kościoła widziana z chóru
16. Witraże nad chórem
17. Witraże nawy wschodniej
18. Okna nawy zachodniej od wnętrza
19. Wyjście z nawy głównej do kruchty
20. Drzwi z kruchty na chór
21. Sedilia w prezbiterium
22. Konfesjonał
23. Stacja Drogi Krzyżowej
24. Tablica poświęcona Ks. Władysławowi Miegoniowi
25. Jedna z tablic poświęconych pamięci zaginionych okrętów
26. Tablica pamięci Wiceadmirala Jerzego Świrskiego
27. Tablica poświęcona pamięci prof. Augustyna Dołatkowskiego

RZUT SKALA 1:300

0 1 2 3 10 M

<p>1. Miejscowość: Gdynia - Oksywie 2. Gmina: ul. Żeglarzy 9 3. Powiat: 4. Województwo: pomorskie</p>	<p>5.. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY MARYNARKI WOJENNEJ RP P.W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ</p>	<p>6.. zawartość wkładki fotografie</p>
--	--	---

2

3

4

5

6

7

1. Miejscowość:	Gdynia - Oksywie	5.. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6.. zawartość wkładki
2. Gmina	ul. Żeglarzy 9	KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY	
3. Powiat		MARYNARKI WOJENNEJ RP	fotografie
4. Województwo	pomorskie	P.W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ	

8

9

10

11

12

1. Miejscowość:	Gdynia - Oksywie	5.. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6.. zawartość wkładki
2. Gmina	ul. Żeglarzy 9	KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY	fotografie
3. Powiat		MARYNARKI WOJENNEJ RP	
4. Województwo	pomorskie	P.W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ	

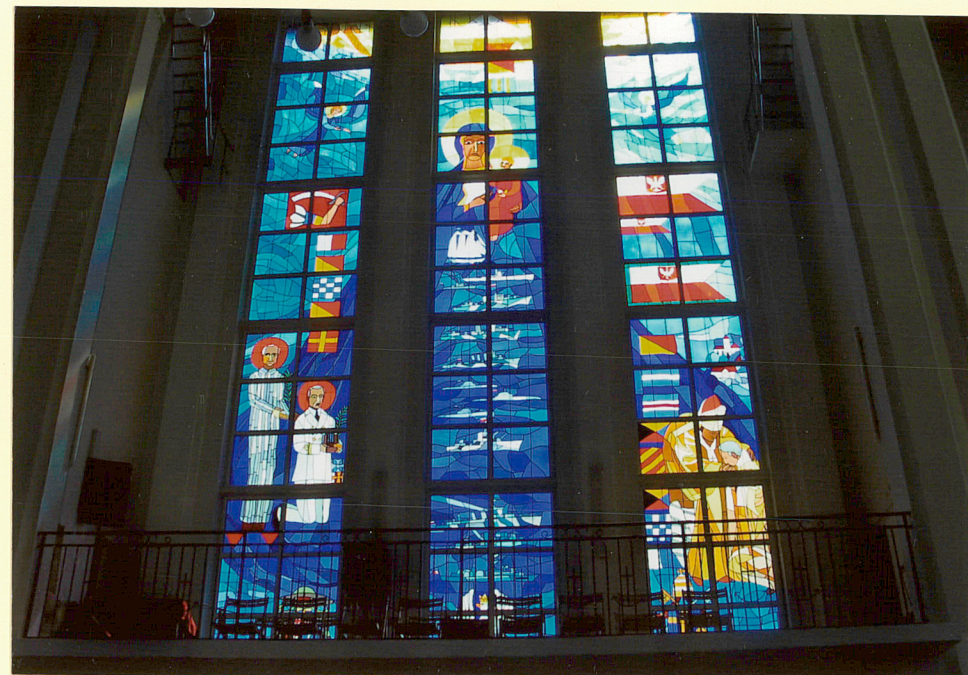
13

14

15

16

17

18

1. Miejscowość:	Gdynia - Oksywie	5.. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6.. zawartość wkładki
2. Gmina	ul. Żeglarzy 9	KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY	fotografie
3. Powiat		MARYNARKI WOJENNEJ RP	
4. Województwo	pomorskie	P.W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ	

19

20

21

22

23

24

1. Miejscowość:	Gdynia - Oksywie	5.. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6.. zawartość wkładki
2. Gmina	ul. Żeglarzy 9	KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY	fotografie
3. Powiat		MARYNARKI WOJENNEJ RP	
4. Województwo	pomorskie	P.W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ	

25

26

27

Wkładkę założył:

mgr inż. arch. Maciej Sieniawski

sierpień 2007 r.

Miejsce przechowywania negatywów: PWKZ